

udnyttes paa en saadan Maade, at baade den grønlandske Befolknings Kaar derved blev forbedret og den danske Stat aflastet for nogle af de Byrder, som Grønlands Administration utvivlsomt paalægger den. En Rigdomskilde har vi i Grønland i Kryolitbrudene. De gør et dansk Selskab rigt, de skaffer Staten en betydelig aarlig Afgift, og, saa vidt jeg ved, bestræber Selskabet sig for, at dets Drift af Kryolitværkerne ikke skal volde den grønlandske Befolkning Ulemper. En anden Rigdomskilde havde man ventet at finde i Kobberminerne, paa hvis Udnyttelse der ogsaa er givet et Selskab Koncession, men hidtil har de ikke givet et tilsvarende økonomisk Udbytte. Vi opfører hvert Aar en lille Indtægt af denne Koncession, men det er kun af formelle Hensyn, ingen Koncessionsafgift er endnu betalt. Selskabet har foreløbig maattet indskrænke sig til at anvende meget betydelige Kapitaler paa Anlægene. Forhaabentlig vil Driften senere komme saa godt i Gang, at baade Selskabet og Staten vil have Gavn deraf.

Nu er det jo saadan, at adskillige Grønlandsvenner ikke ser uden Pessimisme paa enhver saadan Virksomhed, der jo maa foregaa ved ikke-grønlandsk Arbejdskraft. Man har skildret Farerne derved i meget stærke Farver. Jeg ser dog ikke, at vi kan undlade at søge saadanne Naturrigdomskilder udnyttede, naar vi lader os lede af den Hovedbetragtning, som altid har været gjort gældende af den danske Administration og Rigsdag, at Udnyttelsen ikke maa bryde ødelæggende ind i den naturlige Udvikling af den grønlandske Befolkning, som vi har paataget os at beskytte og føre fremad.

Udnyttelsen af den levende Natur er jo nu, som før, Basis for Grønlandernes Livsophold, tidligere kun direkte, ved at de hentede deres Føde og Klæder fra Dyreverdenen, nu ogsaa indirekte, idet de sælger deres Fangstudbytte til Handelen, som byder dem andre Varer til Gengæld. Jeg skal afholde mig fra at tage Parti i den standende Strid mellem det gamle nationale grønlandske Erhvervs Tilhængere og deres yderste Modsætning, dem, som ønsker en rivende hurtig Omskabning af Grønlandernes Livsforhold, og endelig Mellempartiet, som mener, det vel er

nødvendigt at søge at oplære Grønlanderne i nye Erhvervsformer, men at det af Hensyn til alle Forhold er lige saa nødvendigt, ogsaa for Grønlandernes Skyld, at dette sker med al mulig Hensyntagen til det gamle nationale Erhverv, Sælfangsten, der byder de for Grønlanderne bedste naturlige Betingelser. Jeg har det Indtryk, at den nuværende Ledelse af de grønlandske Anliggender hører til dette Mellemparti, og der gøres ud fra denne Opfattelse stadige Forsøg med nye Erhverv. I 1913 er der foretaget talrige Forsøg paa Fiskepladserne med Fiskning af Helleflynder, Laks og Torsk, en Henkogningsstation er oprettet ved Grædefjord af Etatsraad M. Rasmussen, og med alle disse Forsøg har Magister Adolf Jensen ført Tilsyn. I 1912 har de givet Handelen et tilfredsstillende økonomisk Udbytte. Endvidere er der i Aar ved Julianehaab og Godthaab gjort Forsøg med Faareavl ved to danske Landmænd, Lindeman-Hvalsøe og Nygaard, der begge roses for betydelige Evner paa dette Omraade. Fremdeles har man undersøgt Betingelserne for Hvalfangsten ved Rejser, der af Kaptajn Larsen er foretagne i de grønlandske Farvande, og en ung Polytekniker, cand. polyt. Fæster, er for Tiden i Grønland for at undersøge nye Behandlingsmaader af Tran. Endelig har Buntmager Schmalfeldt berejst en Gruppe af de grønlandske Øer for at undersøge Mulighederne for Oprettelsen af Rævestutterier. I andre af de nordlige Egne, vistnok særlig i Kanada, er der gjort Forsøg med Rævestutterier, Opdræt af Blaarøve, hvis Skind jo af Modegrunde er uhyre søgt, og hvis Pris undertiden kan drives overordentlig højt op. Hvilke Muligheder for Erhverv disse forskellige Forsøg indeholder for Grønland, kan jeg ikke udtale mig om. Som det ærede Medlem for Fakse-Kredsen gjorde opmærksom paa, er Direktøren for den grønlandske Handel, Daugaard-Jensen, for Tiden fraværende, og den i hans Sted konstituerede Kontorchef er en nylig fra Grønland hjemvendt Kolonibestyrer, for hvem Sagerne herved er nye. Jeg har derfor i mange Maader maattet henholde mig til Erindringer fra Samtaler med Daugaard-Jensen og tidligere Gennemlæsning af Beretninger. Men det